Betch White homoki bab csávázatlan

Ajánlás: zöldítés/zöldugar

AKG: AKG

Csávázás: csávázatlan

Norma: 30-60 kg/ha

Státusz: Rendelhető

A Betch White a tehénborsó vagy más néven homoki bab (Vigna unguiculata) az egyik legjobb aszálytűrő pillangósként, a kiszámíthatatlan időjárású, savas talajú termőterületek népszerű takarónövénye. Egynyári, gyors növekedésű, felálló habitusú, hüvelyes (pillangós) növény.

Fehér virágú, amelyet kifejezetten zöldtrágyázási és takarmányozási célokra nemesítettek. Gyors kezdeti fejlődése, kiváló szárazságtűrése és rövid tenyészideje miatt ideális választás másodvetésként vagy tarlóra vetve is. Az intenzív gyökérnövekedés és a jelentős nitrogénmegkötő képesség révén hatékonyan javítja a talaj szerkezetét és tápanyagtartalmát.

Közép-Afrikában őshonos, ahol az egyik legnépszerűbb hüvelyes gabonaféle. A Betch White jól alkalmazkodik a hazai kontinentális klímához, alacsony termőhelyi igényekkel rendelkezik, így gyengébb adottságú területeken is sikeresen termeszthető. Fehér virágzata és bokros habitusa megkülönbözteti más fajtáktól. Gyomelnyomó képessége kiváló, gyorsan záródó lombtömege segít a gyomok visszaszorításában vegyszerek nélkül is. Felhasználása sokoldalú, hiszen zöldtrágyaként betárcsázva jelentős szervesanyag-visszapótlást nyújt, míg zöldtakarmányként vagy szenázsnak kiváló beltartalmi értékekkel rendelkezik. Hüvelyei, levelei és magjai emberi fogyasztásra is alkalmasak, de a mezőgazdaságban egyaránt takarmánynövényként, zöldtrágyaként és szénaként is felhasználható.

Főbb jellemzők:

- Fehér virágú fajta
- Gyors fejlődés, rövid tenyészidő (60–70 nap)
- Kiváló szárazságtűrés
- Magas zöldtömeghozam
- Nitrogénmegkötő képesség
- Jó gyomelnyomó hatás

A Betch White ideális választás mindazok számára, akik regeneratív talajművelésben vagy

fenntartható takarmánytermelésben gondolkodnak.

Felhasználási lehetőségek

A tehénborsó rugalmas felhasználású növény, amelynek szemtermését gabonaként vagy állati takarmányként lehet betakarítani.
Felhasználható:

- Gabonaként (humán fogyasztásra vagy takarmányozásra)
- Szénának, szenázsnak vagy silónak
- Zöldtrágyának (a talaj termőképességének javítására)

Takarónövényként vetve a legjobb, ha virágzáskor történik a bedolgozása, ekkor a zöldtömeg és a nitrogénkötés is optimális. A cséplés után visszamaradó hüvelyhéjat is felhasználják állati takarmányként.

Agronómiai előnyök és erősségek

A tehénborsó kiváló választás takarónövényként és köztesnövényként, mivel:

- Erőteljes gyökérzete akár 1,5–2 méter mélyre is hatol, ezzel lazítja a talajt és elősegíti a vízmegtartást.
- Kiemelkedő nitrogénkötő képességgel bír: 100–150 kg/ha N fixálására képes a tenyészidő alatt.
- Hasznos rovarokat vonz, mivel virágzás előtti időszakban is bocsát ki extraflorális nektárt leveleiből és száraiból. Így darazsak, méhek, katicák és hangyák számára is vonzó.
- Aszálytűrő képessége a pillangósok között az egyik legjobb, akár évi 270–300 mm csapadék mellett is megél.
- Gyomelnyomó hatása jelentős a gyors növekedése miatt.
- Gyenge, savanyú talajokon is megél, 5,0–5,5 pH mellett is jól fejlődik.

Termesztéstechnológia

A termesztése sokban hasonlít a szójához:

- Vetése főnövényként április végétől június közepéig javasolt.
- Takarónövényként: az őszi kalászosok betakarítása után minél hamarabb – lehetőleg 2-3 napon belül – el kell vetni.
- Ajánlott vetésmélység: 2–5 cm.
- Magnorma monokultúrában: 30–60 kg/ha.
- Fészkesen vetve: 30–40 × 30–40 cm sor- és tőtáv, 3–5 mag/fészek.

Keverékekbe kiválóan illeszthető:

- Rövid tenyészidejű mixekhez például pohánkával,
- Középidős keverékekben kölessel, szudánifűvel vagy cirokkal kombinálható.
- Árnyéktűrése miatt kukoricával, cirokkal, szudánifűvel is jól társítható.

Vágási magasság szenázsnak vagy szénának: 10–15 cm, ezután ismét sarjad.

Betakarítása a vegetatív időszakban ajánlott:

- Mechanikus úton: szárzúzással, hengerezéssel vagy kaszálással,
- Ezután sekélyen érdemes bedolgozni a talajba.

Tűrőképesség és környezeti igények

- A tehénborsó a meleg, száraz klímát kedveli, de a meleg-nedves időjárást is jól viseli.
- Magas páratartalom vagy pangó víz esetén viszont gyökérbetegségekre hajlamos.
- Kifejezetten jól alkalmazkodik gyenge minőségű, homokos, savanyú talajokhoz, míg a sótartalmat nem tolerálja.
- Árnyéktűrése közepes, sűrű lombú fák alá nem javasolt, mert hajlamos a rozsdabetegségekre.

Nitrogénkötés és talajjavító hatás

- 90–140 napos tenyészideje alatt 3–5 tonna/ha szárazanyag és 100–150 kg/ha nitrogénkötés érhető el.
- Kiváló talajlazító hatással bír mélyre hatoló karógyökere révén.
- Pozitív nitrogénmérleget eredményez akkor is, ha a termést betakarítjuk.
- Előveteményként nitrogénigényes őszi kultúrák alá is kiváló választás.

Hátrányai és korlátai

- A magas sótartalmú talajokat nem kedveli.
- Tömörödött vagy cserepes felső talajrétegen a kelése és kezdeti fejlődése gyengébb.
- Magas páratartalom esetén gyökérbetegségek, illetve poloskák megjelenése is gyakori lehet.
- A nagy vetőmagméret miatt szórva vetése nehezen kivitelezhető, mulcs- vagy talajtakarás szükséges a keléshez.

Virágzás és fenológia

- Virágzás kezdete: a vetést követően 60–70 nappal.
- Az extraflorális nektáriumok már a virágzást megelőző időszakban is aktívak, így a hasznos rovarok már korán megjelennek a táblán.
- A virágzás a zöldtrágyaként való bedolgozás optimális időpontja is egyben.